

*Наталія Лучкей
Валентина Водяна
(м. Тернопіль)*

ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАННІ МИСТЕЦТВА

Сучасний світ невідмінно змінюється, і разом із ним змінюються підходи до освіти. Сучасні освітні технології активно впроваджуються у освітній процес, змінюючи підходи до викладання різних дисциплін, зокрема мистецтва.

Інтерактивні технології відкривають нові можливості для розвитку творчості, полегшують засвоєння матеріалу та сприяють активному залученню учнів у освітній процес. Вони сприяють розвитку їх творчого потенціалу та надають їм інструменти для глибшого розуміння мистецтва. Використання таких технологій навчання, робить освітній процес динамічним і більш результативним. Крім того, інтерактивні підходи допомагають більше розвивати індивідуальні особливості кожного учня, що сприяє ефективному засвоєнню знань.

Інтерактивне навчання – це сучасний підхід до освіти, який залучає учнів до активної взаємодії з матеріалом, вчителем та іншими учнями.

Інтерактивне навчання має глибокі історичні корені. Це ідеї Дж. Дьюї та Ж.-Ж. Руссо про вільний розвиток та виховання учнів, ідея взаємного навчання Й. Песталоцці, белл-ланкастерська система, бригадно-лабораторний метод, Дальтон-план. Розробку елементів інтерактивного навчання ми можемо знайти також в працях В. Сухомлинського, творчості вчителів-новаторів 70-80-х рр., таких як В. Шаталова, Є. Ільїна, С. Лисенкової, Ш. Амонашвілі, та інших, в теорії розвивального навчання (Пометун, Побірченко, Коберник, Комар, Торчинська, 2008, Ревенко, 2008).

Аналіз сучасної педагогічної літератури показує, що саме питанням інтерактивних технологій займалися такі вчені як: І. Пешня, Л. Пироженко, О. Єльнікова, О. Пометун та ін. Також дослідження останніх років присвячені переважно методиці використання інтерактивних технологій при вивченні базових дисциплін. Над цим питанням працювали такі вчені як: Д. Біда, Г. Довгань, Г. Коберник, І. Маркова, Л. Богданова, О. Біда та ін. (Ревенко, 2008).

Інтерактивні технології – це методи та засоби навчання, що забезпечують двосторонню взаємодію між учнем і навчальним матеріалом. Вони допомагають зробити освітній процес більш динамічним, цікавим і доступним. До них належать мультимедійні презентації, віртуальна та доповнена реальність, інтерактивні дошки, онлайн-платформи, 3D-моделювання та інші цифрові інструменти.

Л. Пироженко та О. Пометун акцентують увагу на важливості інтерактивних методів навчання, які сприяють активізації пізнавальної діяльності учнів і студентів.

Вони прокласифікували інтерактивні технології залежно від мети уроку та форм організації навчальної діяльності учнів. Вчені розподіляють інтерактивні технології на чотири групи за формами навчання:

- інтерактивні технології кооперативного навчання (робота в парах, робота в малих групах);
- інтерактивні технології колективно-групового навчання (мікрофон, мозковий штурм);
- інтерактивні технології ситуативного моделювання (рольова гра, драматизація);

– інтерактивні технології опрацювання дискусійних питань (метод ПРЕС, дискусія) (Пометун, Пироженко, 2004).

Дослідники та практики дійшли висновку, що здобуття знань, формування вмінь і навичок, розвиток особистісних якостей та набуття компетентностей є найбільш ефективними за умов використання інтерактивних методів і форм навчання в освітньому процесі.

Застосування інтерактивних технологій у навчанні мистецтва має багато переваг, а саме: сприяє підвищенню мотивації до навчання, розвитку творчих здібностей, технічних навичок, сприяє глибшому розумінню мистецьких концепцій. Інтерактивні технології розширюють доступ до світової культурної спадщини, сприяють індивідуалізації навчання, заохочують учнів до спільної роботи, сприяють активному залученню учнів до навчального процесу.

Використання групових проєктів, майстер-класів, віртуальних екскурсій та дискусій дозволяє зробити навчання більш динамічним та цікавим.

Найпоширеніші інтерактивні технології, які застосовуються у процесі навчання мистецтва:

1) робота в парах або в групах – сприяє активній взаємодії учнів, розвиває комунікативні навички та вміння працювати в команді.

2) дискусія у групі – сприяє розвитку вміння висловлювати власну думку, аргументувати її та аналізувати різні художні підходи, дозволяє виявити різні погляди на мистецтво.

3) рольова гра – дає можливість дітям проживати ситуації, з якими вони не стикаються у повсякденному житті, допомагає дитині зрозуміти, що їй подобається, а що – ні, що її цікавить і на що вона здатна, дозволяє учням краще зрозуміти особливості художньої діяльності, навчитися працювати в команді та творчо підходити до виконання завдання.

4) творча робота – сприяє самовираженню, розвиває творчі здібності учнів, спрямована на розвиток індивідуального художнього стилю та творчого мислення учнів. Вона забезпечує виконання різноманітних творчих завдань. Учні можуть працювати як самостійно, так і в групах, обговорюючи ідеї, експериментуючи з матеріалами та техніками.

5) метод малюнків – розвиває спостережливість, образне мислення та асоціативне сприйняття, передбачає використання зображень як додаткові навчання та комунікації. Учні не лише створюють власні малюнки, а й аналізують художні твори, інтерпретують зображення та відображають свої враження у видимій формі (Шульц, 2013).

Вчителям важливо навчитися використовувати інтерактивні технології у процесі навчання мистецтва. Залучати мультимедійні ресурси (відео, анімації та інтерактивні презентації для демонстрації різноманітних художніх стилів і технік), працювати з інтерактивною дошкою, використовувати онлайн ресурси то платформи, влаштовувати віртуальні екскурсії до музеїв та галерей, що дозволить учням ознайомитися з творами мистецтва з усього світу, не виходячи з класу, надавати перевагу груповим проєктам, влаштовувати дискусії та дебати на різні теми та проводити майстер-класи, де учні можуть експериментувати з різними матеріалами та техніками, це також сприятиме їхньому самовираженню та розвитку творчих здібностей.

Використання сучасних цифрових засобів дає змогу розширити можливості учнів та вчителів, відкриваючи нові горизонти у мистецькій освіті. Проте важливо поєднувати інноваційні технології з традиційними методами, щоб забезпечити гармонійний розвиток мистецьких навичок в учнів.

Інтерактивні технології займають важливе місце в сучасній освіті, завдяки їх використанню зростає кількість учнів, які усвідомлено опановують навчальний матеріал, а також збільшується їх зацікавленість у процесі навчання. Варто відзначити, що ефективне впровадження інтерактивних технологій вимагає від вчителя відповідних компетенцій, умінь переглядати й адаптувати свої підходи до навчання.

Список використаних джерел

1. Пометун О. І., Пироженко Л. В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. Київ : Видавництво А.С.К., 2004. 192 с.
2. Пометун О. І., Побірченко Н. С., Коберник Г. І., Комар О. А., Торчинська Т. А. Інтерактивні технології: теорія та методика : навч. посіб. Умань-Київ, 2008. 94 с.
3. Ревенко В. В. До питання про суть та класифікацію інтерактивних технологій. *Педагогіка вищої та середньої школи* : зб. наук. пр. / редкол.: В. К. Буряк, Л. В. Кондрашова, Г. Б. Штельмах. Кривий Ріг, 2008. Вип. 21. С. 228-234.
4. Шульц Н. Впровадження інтерактивних технологій у практику навчання образотворчого мистецтва у вищих художніх навчальних закладах. *Проблеми та перспективи розвитку науки на початку третього тисячоліття у країнах СНД* : матеріали міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. 2013. URL: <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/779> (дата звернення: 24.02.2025).